

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра спортивного туризму

Феленчак Ю.Б.

Організаційно-правові основи діяльності екскурсійних установ

Лекція з навчальної дисципліни

„ЕКСКУРСОЛОГІЯ”

Для студентів спеціальності 242 Туризм
(спеціалізація «Туризмознавство»)

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні кафедри
спортивного туризму
„31” серпня 2018 р. протокол № 1
Зав.каф
_____ А.О.Кухтій

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКСКУРСІЙНИХ УСТАНОВ

1. Основи правового регулювання екскурсійної діяльності.
2. Організація підприємництва у сфері надання екскурсійних послуг.
3. Напрямки функціонування підприємств з організації екскурсійного обслуговування.

1. Основи правового регулювання екскурсійної діяльності

Основи правового регулювання підприємницької діяльності в сфері надання екскурсійних послуг, як і інших видів підприємницької діяльності в країні, визначаються:

- 1) Законами України (з відповідними змінами та доповненнями):
 - Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р.;
 - Про власність від 7 лютого 1991 р.;
 - Про підприємництво від 7 лютого 1991 р.;
 - Про підприємства в Україні від 27 березня 1991 р.;
 - Про господарські товариства від 19.09.1991 р.;
 - Про ліцензування певних видів господарської діяльності від 1 червня 2000 р.;
 - Про зовнішньоекономічну діяльність від 16 квітня 1991 р.;
 - Про захист від недобросовісної конкуренції від 7 червня 1996 р.;
 - Про рекламу від 3 липня 1996р.;
 - Про страхування від 7 березня 1996р.;
 - Про захист прав споживачів від 12 травня 1991 р.;
- Декретом Кабінету Міністрів України Про стандартизацію і сертифікацію від 10 травня 1993 р.;
- Постановами Кабінету міністрів України:
 - ✓ Про Положення про порядок організації направлення дітей на оздоровлення за кордон від 2 березня 1998р.;
 - ✓ Про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності від 25 травня 1998 р.;
- 1) Наказом Державного комітету статистики України від 4 березня 1998р. Про затвердження форм державної статистичної звітності з питань туризму та інструкцій щодо їх заповнення;
- 2) Наказом Міністерства освіти України:
 - Про затвердження правил проведення туристських подорожей учнівською та студентською молоддю України від 6 квітня 1999р.

Формування галузевих засад підприємницької діяльності, пов'язаної з організацією та наданням туристичних послуг, було розпочато прийняттям Закону України «Про туризм» від 15.09.95р. Стаття 12 цього Закону встановлювала, що «підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, фізичні особи здійснюють діяльність, пов'язану з наданням туристичних послуг, лише за наявності ліцензії». Пригадаємо, що цим же законом визначалося, що «...гід-індивідуал здійснює свої функції лише на підставі ліцензії». Стаття 13 серед інших видів туристичної діяльності, що підлягають ліцензуванню, вказує і екскурсійну діяльність. А Стаття 14 визначала, що «ліцензуванню на здійснення туристичної діяльності підлягають туристичні агентства, бюро подорожей, бюро екскурсій, екскурсійні бюро, бюро по прийому туристів, туристичні оператори, готелі, мотелі, кемпінги, туристичні комплекси і бази, інші юридичні особи незалежно від форм власності та фізичні особи, що здійснюють туристичну діяльність, передбачену їх статутами або положеннями».

3) Нормативні положення, щодо провадження господарської діяльності з туристсько-екскурсійного обслуговування було визначено прийняттям Міждержавною радою по стандартизації, метрології і сертифікації 25 квітня 1995 р., розробленого Технічним комітетом по стандартизації ТК № 199 «туристсько-екскурсійне обслуговування» і внесеного Управлінням стандартизації і сертифікації у сфері послуг Держстандарту Росії, Міждержавного стандарту ГОСТ28681.1 -95 «Туристсько-екскурсійне обслуговування. Туристські послуги. Проектування туристичних послуг» і Міждержавного стандарту ГОСТ28681.2-95 «Туристсько-екскурсійне обслуговування. Туристські послуги. Загальні положення

4) Цими нормативними документами, за які проголосували Азербайджан, Вірменія, Білорусь, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Російська Федерація, Таджикистан, Туркменістан і Україна, встановлювалося єдине розуміння основоположних термінів туристично-екскурсійного обслуговування:

«...Екскурсія — туристська послуга, яка забезпечує задоволення духовних, естетичних, інформаційних потреб туриста...» (ГОСТ 28681.2-95)
«...3.11. Технологічна карта екскурсії — технологічний документ, що визначає логічну послідовність огляду пам'яток і об'єктів на маршруті.

2. Організація підприємництва у сфері надання екскурсійних послуг

Основи правового регулювання підприємницької діяльності в сфері надання екскурсійних послуг, як і інших видів підприємницької діяльності в країні, визначаються:

5) Законами України (з відповідними змінами та доповненнями):

- Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р.;
 - Про власність від 7 лютого 1991 р.;
 - Про підприємництво від 7 лютого 1991 р.;
 - Про підприємства в Україні від 27 березня 1991 р.;
 - Про господарські товариства від 19.09.1991 р.;
 - Про ліцензування певних видів господарської діяльності від 1 червня 2000 р.;
 - Про зовнішньоекономічну діяльність від 16 квітня 1991 р.;
 - Про захист від недобросовісної конкуренції від 7 червня 1996 р.;
 - Про рекламу від 3 липня 1996р.;
 - Про страхування від 7 березня 1996р.;
 - Про захист прав споживачів від 12 травня 1991 р.;
- Декретом Кабінету Міністрів України Про стандартизацію і сертифікацію від 10 травня 1993 р.;
 - Постановами Кабінету міністрів України:
 - ✓ Про Положення про порядок організації направлення дітей на оздоровлення за кордон від 2 березня 1998р.;
 - ✓ Про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності від 25 травня 1998 р.;
- 5) Наказом Державного комітету статистики України від 4 березня 1998р. Про затвердження форм державної статистичної звітності з питань туризму та інструкцій щодо їх заповнення;
- 6) Наказом Міністерства освіти України:
- Про затвердження правил проведення туристських подорожей учнівською та студентською молоддю України від 6 квітня 1999р.

Формування галузевих засад підприємницької діяльності, пов'язаної з організацією та наданням туристичних послуг, було розпочато прийняттям Закону України «Про туризм» від 15.09.95р. Стаття 12 цього Закону встановлювала, що «підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, фізичні особи здійснюють діяльність, пов'язану з наданням туристичних послуг, лише за наявності ліцензії». Пригадаємо, що цим же законом визначалося, що «...гід-індивідуал здійснює свої функції лише на підставі ліцензії». Стаття 13 серед інших видів туристичної діяльності, що підлягають ліцензуванню, вказує і екскурсійну діяльність. А Стаття 14 визначала, що «ліцензуванню на здійснення туристичної діяльності підлягають туристичні агентства, бюро подорожей, бюро екскурсій, екскурсійні бюро, бюро по прийому туристів, туристичні оператори, готелі, мотелі, кемпінги, туристичні

комплекси і бази, інші юридичні особи незалежно від форм власності та фізичні особи, що здійснюють туристичну діяльність, передбачену їх статутами або положеннями».

7) Нормативні положення, щодо провадження господарської діяльності з туристсько-екскурсійного обслуговування було визначено прийняттям Міждержавною радою по стандартизації, метрології і сертифікації 25 квітня 1995 р., розробленого Технічним комітетом по стандартизації ТК № 199 «туристсько-екскурсійне обслуговування» і внесеного Управлінням стандартизації і сертифікації у сфері послуг Держстандарту Росії, Міждержавного стандарту ГОСТ28681.1-95 «Туристсько-екскурсійне обслуговування. Туристські послуги. Проектування туристичних послуг і Міждержавного стандарту ГОСТ28681.2-95 «Туристсько-екскурсійне обслуговування. Туристські послуги. Загальні положення».

8) Цими нормативними документами, за які проголосували Азербайджан, Вірменія, Білорусь, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Російська Федерація, Таджикистан, Туркменістан і Україна, встановлювалося єдине розуміння основоположних термінів туристично-екскурсійного обслуговування.

Рекомендована література

Основна:

1. В.В.Абрамов, М.М.Покогодна. Проблеми удосконалення системи підготовки і менеджменту персоналу екскурсійної сфери туристської галузі України – // Коммунальное хозяйство городов. Научно-технический сборник. Вып. 75. Сер.:Экономические науки. – К.: «Техніка», 2007. – С. 203-211. – http://tourlib.net/statti_ukr/abramov.htm
2. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство. – К., 2007. – 464 с.
3. Каролоп О.О. Організація екскурсійної діяльності. – К.: Вид. центр КНЕУ, 2002. – 45 с.

Допоміжна:

1. Про туризм : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
2. <http://tourlib.net>
3. <http://pidruchniki.ws>
4. <http://testosvit.com/pidrychniki>

